

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Program „Cyfrowa Europa” na lata 2021–2027

(2019/C 86/14)

Sprawozdawca:	Markku MARKKULA (FI/EPL), członek Rady Miasta Espoo
Dokumenty źródłowe:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Cyfrowa Europa” na lata 2021–2027
	COM(2018) 434 final
	Dokument roboczy służb Komisji – Streszczenie oceny skutków – towarzyszący dokumentowi: wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Cyfrowa Europa”
	SWD(2018) 306 final
	Dokument roboczy służb Komisji – Ocena skutków – towarzyszący dokumentowi: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Cyfrowa Europa” na lata 2021–2027
	SWD(2018) 305 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Artykuł 2 – litera e

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
e) „centrum innowacji cyfrowych” oznacza podmiot prawny wyznaczony lub wybrany w otwartej i konkurencyjnej procedurze w celu realizacji zadań w ramach programu, w szczególności zapewniający dostęp do wiedzy technicznej i zaplecza doświadczalnego, takiego jak sprzęt i oprogramowanie, w celu umożliwienia cyfrowej transformacji przemysłu;	e) „centrum innowacji cyfrowych” oznacza podmiot prawny lub konsorcjum podmiotów prawnych wyznaczony (-e) lub wybrany(-e) w otwartej i konkurencyjnej procedurze w celu realizacji zadań w ramach programu, w szczególności zapewniający(-e) dostęp do wiedzy technicznej i zaplecza doświadczalnego, takiego jak sprzęt i oprogramowanie, w celu umożliwienia cyfrowej transformacji przemysłu;

Uzasadnienie

Przy tworzeniu sieci centrów innowacji cyfrowych ważne jest, aby zapewnić dostateczny zasięg dla wszystkich regionów; celem jest posiadanie centrum innowacji cyfrowych w każdym regionie. Umożliwienie prowadzenia centrum innowacji cyfrowych przez konsorcjum wzmocniłoby bazę sieci poprzez zaangażowanie kilku zainteresowanych stron, takich jak uniwersytety, ośrodki badawcze, centra innowacji itp.

Procedura oceny powinna zapewnić, by sieć pozostała wyważona zarówno pod względem regionalnym, jak i tematycznym, mogąc jednocześnie świadczyć wysokiej jakości usługi. Procedury wyboru kandydatów powinny być prowadzone z punktu widzenia całej sieci, tak aby można było stworzyć skuteczne synergie między centrami innowacji cyfrowych. To kolejny dobry powód, aby umożliwić prowadzenie centrum innowacji cyfrowych przez konsorcjum podmiotów prawnych.

Wymóg dotyczący podmiotu prawnego nakłada niepotrzebne ograniczenia, dlatego też należy nadać więcej elastyczności praktycznym rozwiązaniom. Aby uwydatnić niewielkie struktury, koordynację można również powierzyć podmiotowi prawnemu w konsorcjum lub sieci podmiotów prawnych.

Poprawka 2

Artykuł 3 – ustęp 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Program ma następujący cel ogólny: wspieranie procesu cyfrowej transformacji europejskiej gospodarki i europejskiego społeczeństwa oraz zapewnienie płynących z niej korzyści obywatelom Unii i unijnym przedsiębiorstwom. Program:</p> <p>(a) zwiększy zdolność Europy w kluczowych obszarach technologii cyfrowych poprzez wdrożenia na wielką skalę;</p> <p>(b) zapewni szersze upowszechnienie i większą absorpcję tych technologii w obszarach interesu publicznego oraz w sektorze prywatnym;</p>	<p>Program ma następujący cel ogólny: wspieranie procesu cyfrowej transformacji europejskiej gospodarki i europejskiego społeczeństwa na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim oraz zapewnienie płynących z niej korzyści obywatelom Unii i unijnym przedsiębiorstwom. Program:</p> <p>(a) zwiększy zdolność Europy w kluczowych obszarach technologii cyfrowych poprzez wdrożenia na wielką skalę;</p> <p>(b) zapewni szersze upowszechnienie i większą absorpcję tych technologii w obszarach interesu publicznego oraz w sektorze prywatnym;</p> <p>(c) przyspieszy proces cyfrowej transformacji za sprawą rozszerzenia współpracy na poziomie lokalnym i rozwoju europejskich partnerstw.</p>

Uzasadnienie

Zgodnie z zasadą pomocniczości program „Cyfrowa Europa” musi obejmować wielopoziomowy system rządzenia. Rezultaty programu „Cyfrowa Europa” można wypracować za sprawą skutecznej realizacji na poziomie miast i regionów, przy ścisłej współpracy między uniwersytetami, innymi instytucjami edukacyjnymi i instytutami badawczymi, a także z lokalnymi przedstawicielami sektorów przemysłu. Wielopoziomowy system rządzenia jest ważny, aby zamknąć europejską przepaść innowacyjną. Przykładowo, za pomocą programu „Cyfrowa Europa” można skalować wysokowydajne ekosystemy obliczeniowe w UE, aby objąć wszystkie segmenty łańcucha wartości w nauce i przemyśle.

Poprawka 3

Artykuł 5 – litera d) nowa i e) nowa

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;"><i>Sztuczna inteligencja</i></p> <p>Interwencja finansowa Unii w ramach celu szczegółowego nr 2 „Sztuczna inteligencja” służy realizacji następujących celów operacyjnych:</p>	<p style="text-align: center;"><i>Sztuczna inteligencja</i></p> <p>Interwencja finansowa Unii w ramach celu szczegółowego nr 2 „Sztuczna inteligencja” służy realizacji następujących celów operacyjnych:</p> <p>d) poprawa jakości i zwiększenie liczby danych w celu wsparcia i przyspieszenia transformacji cyfrowej, by stworzyć gospodarkę opartą na platformach cyfrowych;</p> <p>e) zwiększenie stopnia wykorzystania technologii, opracowanie innowacyjnych modeli biznesowych, podniesienie świadomości użytkowników i skrócenie czasu procesu od opracowania innowacji do wprowadzenia jej na rynek;</p>

Uzasadnienie

Przejście do gospodarki opartej na platformie cyfrowej to rezultat cyfryzacji. Musimy stworzyć warunki, które pozwolą sprostać tym i innym ważnym wyzwaniom społecznym. Należy mieć na uwadze zmieniającą się rolę miast, obywateli i świata biznesu.

W rozwoju tym zasadnicze znaczenie ma niezbędna jakość i liczba danych. Po pierwsze, musimy zapewnić odpowiednie wskaźniki do mierzenia jakości danych. Po drugie, można opracować algorytmy do oceny jakości danych, wykryć dane odbiegające od danych, które nie będą używane w analizie i poprawne informacje w celu uzyskania bardziej niezawodnych odpowiedzi z algorytmów. Po trzecie, jakość danych można poprawić za pomocą środków zwiększających kompletność, porównywalność i harmonogram przepływów danych, które mają być wykorzystywane w usługach cyfrowych opartych na sztucznej inteligencji na szczeblu administracji krajowej i regionalnej.

Środków tych nie wymienia się wyraźnie w programie „Cyfrowa Europa”, chociaż tekst zawiera odniesienia do integralności danych i poufności danych oraz odniesienia do ogólnej roli oprogramowania i bibliotek algorytmów.

Jakość i integralność danych trzeba ponadto uzupełnić środkami zabezpieczającymi integralność praw jednostki dotyczących jej danych oraz jakość z punktu widzenia zdolności do utrzymania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa informacji i danych osobowych.

Poprawka 4

Artykuł 7

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Interwencja finansowa Unii w ramach celu szczegółowego nr 4 „Zaawansowane umiejętności cyfrowe” wspiera rozwój zaawansowanych umiejętności cyfrowych w dziedzinach objętych wsparciem niniejszego programu, przyczyniając się w ten sposób do zwiększenia puli talentów w Europie i podnoszenia poziomu profesjonalizmu, zwłaszcza w odniesieniu do obliczeń wielkiej skali, analizy dużych zbiorów danych, cyberbezpieczeństwa, technologii rozproszonego rejestru, robotyki i sztucznej inteligencji. Interwencja finansowa służy realizacji następujących celów operacyjnych:</p> <p>a) wspieranie opracowywania i realizacji długoterminowych szkoleń i kursów dla studentów, informatyków i pracowników;</p> <p>b) wspieranie opracowywania i realizacji krótkoterminowych szkoleń i kursów dla przedsiębiorców, liderów drobnej przedsiębiorczości i pracowników;</p> <p>c) wspieranie szkoleń w miejscu pracy i staży dla studentów, młodych przedsiębiorców i absolwentów.</p>	<p>Interwencja finansowa Unii w ramach celu szczegółowego nr 4 „Zaawansowane umiejętności cyfrowe” wspiera – w sposób uwzględniający aspekt płci – rozwój zaawansowanych umiejętności cyfrowych w dziedzinach objętych wsparciem niniejszego programu, przyczyniając się w ten sposób do zwiększenia puli talentów w Europie i podnoszenia poziomu profesjonalizmu, zwłaszcza w odniesieniu do obliczeń wielkiej skali, analizy dużych zbiorów danych, cyberbezpieczeństwa, technologii rozproszonego rejestru, robotyki i sztucznej inteligencji. Interwencja finansowa służy realizacji następujących celów operacyjnych:</p> <p>a) wspieranie opracowywania i realizacji długoterminowych szkoleń i kursów dla studentów, informatyków i pracowników;</p> <p>b) wspieranie opracowywania i realizacji krótkoterminowych szkoleń i kursów dla przedsiębiorców, liderów drobnej przedsiębiorczości i pracowników;</p> <p>c) wspieranie szkoleń w miejscu pracy i staży dla studentów, młodych przedsiębiorców i absolwentów.</p>

Uzasadnienie

Należy zadbać o to, by przyszły system kształtowania umiejętności cyfrowych uwzględniał również problematykę płci, co pozwoli zagwarantować integracyjny charakter społeczeństwa cyfrowego jutra.

Poprawka 5

Artykuł 8 – ustęp 1 – litery a), g) i nowa j)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność.</p> <p>Interwencja finansowa Unii w ramach celu szczegółowego nr 5 „Wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność” służy realizacji następujących celów operacyjnych:</p> <p>a) zapewnienie możliwości wdrożenia i dostępu do najnowszych technologii cyfrowych, zwłaszcza obliczeń wielkiej skali, sztucznej inteligencji i cyberbezpieczeństwa, w sektorze publicznym i obszarach interesu publicznego, takich jak opieka zdrowotna i społeczna, edukacja, sądownictwo, transport, energetyka, środowisko oraz sektor kultury i sektor kreatywny;</p> <p>g) zapewnienie stałej zdolności na poziomie Unii w celu monitorowania, analizowania i dostosowywania się do szybko zmieniających się cyfrowych tendencji, jak również zapewnienie wymiany najlepszych praktyk i włączania ich w główny nurt polityki;</p>	<p>Wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność.</p> <p>Interwencja finansowa Unii w ramach celu szczegółowego nr 5 „Wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność” służy realizacji następujących celów operacyjnych:</p> <p>a) zapewnienie możliwości wdrożenia i dostępu do najnowszych technologii cyfrowych, zwłaszcza obliczeń wielkiej skali, sztucznej inteligencji, bezpieczeństwa informacji i cyberbezpieczeństwa, w sektorze publicznym i obszarach interesu publicznego, takich jak opieka zdrowotna i społeczna, edukacja, sądownictwo, miejskie planowanie przestrzenne, transport, energetyka, zasoby naturalne, leśnictwo, sektor spożywczy, środowisko oraz sektor kultury i sektor kreatywny;</p> <p>g) zapewnienie stałej zdolności na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim w celu monitorowania, analizowania i dostosowywania się do szybko zmieniających się cyfrowych tendencji, jak również zapewnienie współtworzenia rozwiązań cyfrowych, wymiany najlepszych praktyk i włączania uczenia się opartego na analizie porównawczej w główny nurt polityki;</p> <p>j) włączenie działań wdrożeniowych programu „Cyfrowa Europa” do regionalnych strategii inteligentnej specjalizacji, programu „Horyzont Europa” oraz innych ważnych europejskich inicjatyw i partnerstw.</p>

Uzasadnienie

Miejskie planowanie przestrzenne, leśnictwo i sektor spożywczy trzeba uwzględnić w wykazie zawartym w lit. a) z uwagi na ich duże znaczenie dla rozwoju społecznego. Inteligentne i zrównoważone rozwiązania cyfrowe w dziedzinie zrównoważonego zarządzania rozwojem miast, zasobami naturalnymi, produkcją żywności i leśnictwem odgrywają strategiczną rolę w radzeniu sobie z różnymi wyzwaniami środowiskowymi związanymi ze zmianą klimatu.

Jak stwierdził KR w swoich priorytetach na lata 2015–2020, wdrożenie w pełni funkcjonującego jednolitego rynku cyfrowego wymaga podejścia oddolnego, nastawienia na przedsiębiorczość i ukierunkowane inwestycje.

Poprawka 6

Artykuł 13 – ustęp 3 (nowy)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Synergie z innymi programami unijnymi	Synergie z innymi programami unijnymi 3. Program będzie wspierał współpracę oraz partnerstwa na poziomie regionalnym i europejskim, aby zwiększyć skalę innowacyjnych rozwiązań cyfrowych i zapewnić synergii ze strategiami regionalnymi.

Uzasadnienie

KR wskazuje, że ocena skutków zawiera liczne odniesienia do unijnej polityki i programów UE, takich jak EFRR, EFS+, instrument „Łącząc Europę” itp., które są niezbędne do osiągnięcia celów programu „Cyfrowa Europa”. W polityce UE mocno się podkreśla synergiczne wykorzystanie instrumentów UE oraz lokalnych lub regionalnych mechanizmów i finansowania. Pod tym względem program „Cyfrowa Europa” nie ma jednak jasnych procedur i mechanizmów, które pozwoliłyby rozwiązać problem wzajemnego oddziaływania tych instrumentów na wszystkich szczeblach administracji. Nie ma odniesienia do przepisów dotyczących partnerstwa lub wielopoziomowego systemu rządzenia. W związku z tym w danym artykule należy uwzględnić ważną rolę regionów. Komisja Europejska w swojej polityce podkreśla kluczową rolę regionalnych strategii inteligentnej specjalizacji jako naturalnego instrumentu służącego zwiększeniu współpracy na poziomie regionalnym i partnerstw europejskich. Program „Cyfrowa Europa” musi wspierać tę tezę.

Poprawka 7

Artykuł 16 – ustępy 1, 2, 3 i 4

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;"><i>Centra innowacji cyfrowych</i></p> <p>1. W pierwszym roku realizacji programu tworzy się początkową sieć centrów innowacji cyfrowych.</p> <p>2. Do celów utworzenia sieci, o której mowa w ust. 1, każde państwo członkowskie wyznacza w drodze otwartej i konkurencyjnej procedury kandydujące podmioty w oparciu o następujące kryteria:</p> <p>(a) odpowiednie kompetencje w zakresie funkcjonowania centrów innowacji cyfrowych;</p> <p>(b) odpowiednia zdolność w zakresie zarządzania, odpowiedni personel oraz odpowiednia infrastruktura;</p>	<p style="text-align: center;">Europejskie centra innowacji cyfrowych</p> <p>1. W pierwszym roku realizacji programu tworzy się początkową sieć europejskich centrów innowacji cyfrowych. Centra w ramach tej sieci odgrywają dużą rolę na poziomie regionalnym, jeśli chodzi o rozszerzenie współpracy europejskiej.</p> <p>2. Do celów utworzenia sieci, o której mowa w ust. 1, każde państwo członkowskie wyznacza w drodze otwartej i konkurencyjnej procedury kandydujące podmioty w oparciu o następujące kryteria:</p> <p>(a) odpowiednie kompetencje w zakresie funkcjonowania centrów innowacji cyfrowych, w tym potencjał i kompetencje dotyczące badań i rozwoju, infrastruktury, ochrony danych, bezpieczeństwa oraz innowacji;</p> <p>(b) odpowiednia zdolność w zakresie zarządzania, odpowiedni personel oraz odpowiednia infrastruktura;</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
(c) środki operacyjne i prawne umożliwiające stosowanie określonych na poziomie Unii przepisów dotyczących zarządzania administracyjnego, zarządzania umowami i zarządzania finansowego;	(c) środki operacyjne i prawne umożliwiające stosowanie określonych na poziomie Unii przepisów dotyczących zarządzania administracyjnego, zarządzania umowami i zarządzania finansowego;
(d) odpowiednie gwarancje finansowe, najlepiej udzielone przez organ publiczny, odpowiadające wysokości środków unijnych, jakimi dany podmiot ma zarządzać.	(d) odpowiednie gwarancje finansowe, najlepiej udzielone przez organ publiczny, odpowiadające wysokości środków unijnych, jakimi dany podmiot ma zarządzać;
3. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie wyboru podmiotów wchodzących w skład początkowej sieci. Podmioty te są wybierane przez Komisję spośród podmiotów kandydujących wskazanych przez państwa członkowskie w oparciu o kryteria wymienione w ust. 2 i następujące dodatkowe kryteria:	(e) dostosowanie do strategii regionalnych.
3. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie wyboru podmiotów wchodzących w skład początkowej sieci. Podmioty te są wybierane przez Komisję spośród podmiotów kandydujących wskazanych przez państwa członkowskie w oparciu o kryteria wymienione w ust. 2 i następujące dodatkowe kryteria:	3. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie wyboru podmiotów wchodzących w skład początkowej sieci. Podmioty te są wybierane przez Komisję spośród podmiotów kandydujących wskazanych przez państwa członkowskie w oparciu o kryteria wymienione w ust. 2 i następujące dodatkowe kryteria:
(a) budżet dostępny na sfinansowanie początkowej sieci;	(a) budżet dostępny na sfinansowanie początkowej sieci;
(b) konieczność zapewnienia przez początkową sieć zaspokojenia potrzeb przemysłu i obszarów interesu publicznego oraz kompleksowego i zrównoważonego zasięgu geograficznego.	(b) konieczność zapewnienia przez początkową sieć zaspokojenia potrzeb przemysłu i obszarów interesu publicznego oraz kompleksowego i zrównoważonego zasięgu geograficznego w całej UE i państwach członkowskich.
4. Kolejne centra innowacji cyfrowych wybiera się w ramach otwartej i konkurencyjnej procedury, tak aby zapewnić jak najszerszy zasięg geograficzny sieci w całej Europie. Liczba podmiotów skupionych w sieci musi być proporcjonalna do populacji poszczególnych państw członkowskich, przy czym w każdym państwie członkowskim musi istnieć przynajmniej jedno centrum innowacji cyfrowych. W celu uwzględnienia szczególnych ograniczeń, z jakimi borykają się regiony najbardziej oddalone w UE, można wyznaczyć konkretne podmioty w celu zaspokojenia ich potrzeb.	4. Kolejne centra innowacji cyfrowych wybiera się w ramach otwartej i konkurencyjnej procedury, tak aby zapewnić jak najszerszy zasięg geograficzny sieci we wszystkich regionach w Europie. Liczba podmiotów skupionych w sieci musi być proporcjonalna do populacji poszczególnych państw członkowskich, przy czym w każdym państwie członkowskim musi istnieć przynajmniej jedno centrum innowacji cyfrowych. W celu uwzględnienia szczególnych ograniczeń, z jakimi borykają się regiony slabo zaludnione i najbardziej oddalone w UE, można wyznaczyć konkretne podmioty w celu zaspokojenia ich potrzeb.

Uzasadnienie

Jeśli chodzi o przyspieszenie transformacji cyfrowej, centra innowacji cyfrowej nie tylko opracowują, ale także dostarczają i pomagają wdrażać innowacyjne technologie w administracji publicznej i prywatnych sektorach przemysłu, wspierając też zmieniającą się rolę miast i regionów. Oprócz zapewnienia dostępu do tych rozwiązań, centra innowacji cyfrowej mogą pomóc w stworzeniu odpowiednich zdolności różnych grup podmiotów do wdrażania innowacyjnych rozwiązań technologicznych na swoich platformach cyfrowych i wspierać projektowanie konkretnej infrastruktury usług cyfrowych wykorzystujących usługi analizy danych. Z tych powodów należy podkreślić silny europejski charakter centrów innowacji cyfrowej, nazywając je europejskimi centrami innowacji cyfrowej.

Zasadniczymi kryteriami wyboru najlepszych podmiotów kandydujących są zdolności i kompetencje w zakresie walidacji technologii i wykorzystania najnowszej wiedzy z zakresu badań naukowych i rozwoju.

W ocenie skutków wyraźnie stwierdzono, że centra innowacji cyfrowej mają silny wymiar regionalny (w szczególności dla MŚP). Nie odzwierciedlono tego jednak we wniosku ustawodawczym. Podstawą sukcesu centrów innowacji cyfrowej powinna być skuteczna współpraca regionalna oparta na strategiach regionalnych, takich jak RIS3.

Przy tworzeniu sieci centrów innowacji cyfrowych ważne jest, aby zapewnić dostateczny zasięg dla wszystkich regionów; celem jest posiadanie centrum innowacji cyfrowych w każdym regionie.

Procedura oceny powinna zapewnić, by sieć pozostała zbilansowana zarówno pod względem regionalnym, jak i tematycznym, mogąc jednocześnie świadczyć wysokiej jakości usługi. Procedury wyboru kandydatów powinny być prowadzone z punktu widzenia całej sieci, tak aby można było stworzyć skuteczne synergie między centrami innowacji cyfrowych.

Poprawka 8

Artykuł 20 – ustęp 1 – litery d) i e) nowa

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;"><i>Kryteria przyznawania środków</i></p> <p>Kryteria przyznawania dotacji określa się w programach prac oraz w zaproszeniach do składania wniosków z uwzględnieniem co najmniej następujących elementów:</p> <p>(a) zaawansowanie danego działania w fazie rozwoju projektu;</p> <p>(b) racjonalność proponowanego planu realizacji;</p> <p>(c) stymulujący wpływ unijnego wsparcia na inwestycje publiczne i prywatne, w stosownych przypadkach;</p> <p>(d) potrzeba przewyższenia przeszkód finansowych takich jak brak finansowania rynkowego;</p> <p>(e) w stosownych przypadkach skutki ekonomiczne, społeczne, wpływ na klimat i środowisko oraz dostępność;</p> <p>(f) w stosownych przypadkach wymiar transeuropejski;</p> <p>(g) w stosownych przypadkach wyważony rozkład geograficzny w całej Unii, w tym w regionach najbardziej oddalonych;</p> <p>(h) w stosownych przypadkach obecność długoterminowego planu zapewnienia trwałości działań.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Kryteria przyznawania</i></p> <p>Kryteria przyznawania dotacji określa się w programach prac oraz w zaproszeniach do składania wniosków z uwzględnieniem co najmniej następujących elementów:</p> <p>(a) zaawansowanie danego działania w fazie rozwoju projektu;</p> <p>(b) racjonalność proponowanego planu realizacji;</p> <p>(c) stymulujący wpływ unijnego wsparcia na inwestycje publiczne i prywatne, w stosownych przypadkach;</p> <p>(d) synergiczne wykorzystanie różnych instrumentów finansowych i potrzeba przewyższenia przeszkód finansowych takich jak brak finansowania rynkowego;</p> <p>(e) w stosownych przypadkach integracja projektu ze strategiami regionalnymi;</p> <p>(f) w stosownych przypadkach skutki ekonomiczne, społeczne, wpływ na klimat i środowisko oraz dostępność;</p> <p>(g) w stosownych przypadkach wymiar transeuropejski;</p> <p>(h) w stosownych przypadkach wyważony rozkład geograficzny w całej Unii, w tym w regionach najbardziej oddalonych;</p> <p>(i) w stosownych przypadkach obecność długoterminowego planu zapewnienia trwałości działań.</p>

Uzasadnienie

KR podkreśla, że 70 % prawodawstwa UE wdraża się na poziomach lokalnym i regionalnym, jak też podkreśla synergię między różnymi programami UE, instrumentami finansowymi i strategiami regionalnymi. Regionalne inteligentne strategie specjalizacji okazały się przydatnymi i ważnymi instrumentami transformacji gospodarczej i wymiany najlepszych praktyk w ramach partnerstw europejskich.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek ustawodawczy Komisji Europejskiej dotyczący nowego programu „Cyfrowa Europa”. Komisja po raz pierwszy zaproponowała pakiet obejmujący cyfryzację, badania i innowacje we wszystkich głównych programach UE i na rzecz szeroko pojętego rozwoju społecznego w Europie. Podstawową rolę władz lokalnych i regionalnych we wdrażaniu programu „Cyfrowa Europa” należy uwzględnić we wszystkich środkach mających na celu przyspieszenie rozwoju jednolitego rynku cyfrowego.
2. Wskazuje na kluczową rolę ludzi, przedsiębiorstw i umiejętności w maksymalizowaniu korzyści, jakie można uzyskać z jednolitego rynku cyfrowego. Jeśli chodzi o program „Cyfrowa Europa”, KR podkreśla, że urzeczywistnienie jednolitego rynku cyfrowego UE wymaga również jasnego i stabilnego otoczenia prawnego oraz sprzyjających warunków do stymulowania innowacji, przeciwdziałania fragmentacji rynku i umożliwienia wszystkim podmiotom korzystania z nowej dynamiki rynku.
3. Podkreśla kluczową rolę programu „Cyfrowa Europa”, będącego solidnym programem inwestycyjnym i rozwojowym, mającym na celu wykorzystanie szans potrzebnych i stworzonych w celu urzeczywistnienia w pełni funkcjonującego jednolitego rynku cyfrowego. Kluczowym pytaniem jest, jak uczynić program „Cyfrowa Europa” na tyle atrakcyjnym, aby miasta i regiony – wraz z ich przemysłem, uniwersytetami i obywatelami – przyspieszyły ogólnoeuropejską transformację cyfrową i gospodarczą, znacznie zwiększając publiczne i prywatne inwestycje w kapitał ludzki i rzeczowy.
4. Podkreśla znaczenie wyeliminowania barier regulacyjnych, ograniczenia biurokracji i unowocześnienia przepisów UE, które są kluczowymi czynnikami zapewniającymi wysoce konkurencyjny przemysł europejski, a także potrzebę poprawy gotowości sektora publicznego i prywatnego do wdrażania innowacji cyfrowych.
5. Z zadowoleniem przyjmuje inwestycje programu „Cyfrowa Europa” w wysokowydajną zaawansowaną infrastrukturę cyfrową, taką jak sieci 5G, które to inwestycje są niezbędne, aby umożliwić wdrażanie usług i technologii cyfrowych w całej Europie. Sieci szerokopasmowe odgrywają zasadniczą rolę w rozwijaniu innowacyjnych i konkurencyjnych usług cyfrowych, dlatego Komitet wzywa do szybkiej standaryzacji 5G, aby zapewnić interoperacyjność sieci telekomunikacyjnych.
6. Podkreśla kluczową rolę miast i regionów w świadczeniu usług cyfrowych dla obywateli, a także w tworzeniu i zarządzaniu infrastrukturą cyfrową, taką jak infrastruktura do generowania danych. Usługi cyfrowe stwarzają możliwości dla innowacji społecznych, przedsiębiorczości oraz tworzenia miejsc pracy i przedsiębiorstw.
7. Domaga się, by program „Cyfrowa Europa” odzwierciedlał i zapewniał cyfryzację organów administracji publicznej i usług, aby umożliwić miastom zaspokojenie potrzeb społecznych. Wymaga to interoperacyjności na skalę całej UE oraz dostępu do danych, technologii i know-how.
8. Podkreśla znaczenie jakości i liczby danych, które są niezbędne do osiągnięcia celów programu „Cyfrowa Europa”. W poprzednich opiniach KR-u podkreślono rolę miast i regionów w harmonizacji, gromadzeniu, jakości, dostępie i wykorzystaniu danych, a także w zapewnieniu bezpiecznej i interoperacyjnej infrastruktury cyfrowej dla transgranicznych przepływów danych w gospodarce cyfrowej.
9. Podkreśla znaczenie sztucznej inteligencji (SI) jako obiecującej technologii, którą należy stosować na rzecz zrównoważonego wzrostu i w celu sprostania wyzwaniom społecznym. SI należy zatem wzmocnić, zapewniając jakość danych i ochronę prywatności, jednocześnie umożliwiając anonimową eksplorację danych, uczenie maszynowe i podstawę do rozpoznawania wzorców.
10. Przyznaje, że biblioteki SI z danymi zapewniają kluczowy wkład w projektowanie inteligentnych usług publicznych. Dane o niskiej jakości mogą jednak wpływać na efekty i skuteczność usług, obniżając tym samym potencjalne korzyści ze sztucznej inteligencji. Dane wysokiej jakości są niezbędne, aby umożliwić organom administracji publicznej projektowanie, wdrażanie i monitorowanie skutków przyjmowanych strategii na podstawie dowodów empirycznych i wykorzystania funkcji analizy danych. Zwiększyłyby to przejrzystość i rozliczalność działań publicznych, przyczyniając się też do zwiększenia skuteczności polityki. Dane będą miały ogromny wpływ na tworzenie kultury wiedzy, w której dowody stają się podstawą inteligentniejszej i zorientowanej na obywatela administracji oraz procesu kształtowania polityki.

11. Wzywa do właściwego włączenia kilku bieżących działań społecznych stymulowanych gospodarką opartą na danych do programu „Cyfrowa Europa”. Kwestię tę rozpatrywano w ramach jednolitego rynku cyfrowego w różnych pakietach w sprawie danych: *Budowa europejskiej gospodarki opartej na danych* (COM(2017/9), *Ramy swobodnego przepływu danych nieosobowych w Unii Europejskiej* (2017/0228) oraz w tym roku – przy okazji trzeciego pakietu w sprawie danych. Ten ostatni obejmuje Komunikat pt. „W kierunku wspólnej europejskiej przestrzeni danych”, który dotyczy kwestii dostępu do danych sektora prywatnego ze względu na interes publiczny (z wykazem kluczowych zasad w zakresie wymiany danych między przedsiębiorstwami i organami administracji lub „B2G”) i zawiera wytyczne dotyczące udostępniania danych z sektora prywatnego. Jednocześnie Komisja przyjęła wniosek dotyczący przekształcenia dyrektywy w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (dyrektywa PSI).

12. Podkreśla wyniki dialogu zainteresowanych stron Komisji na temat komunikatu w sprawie budowy europejskiej gospodarki opartej na danych, w szczególności silne poparcie dla środków pozaregulacyjnych w celu zmaksymalizowania i zorganizowania dostępu do danych i ich ponownego wykorzystania w kontekście B2B. Jako przykład cyfrowej transformacji opieki zdrowotnej w ramach konsultacji publicznych zbadano zapotrzebowanie na środki polityczne promujące innowacje cyfrowe w celu poprawy jakości opieki zdrowotnej w całej Europie (zapotrzebowanie, któremu KR poświęca szczególną uwagę).

13. Wzywa do wykorzystania wspólnych przedsiębiorstw, WWiI EIT i innych inicjatyw UE, a także europejskich partnerstw między regionami jako mechanizmów wdrażania programu „Cyfrowa Europa”. Inteligentne i zrównoważone rozwiązania cyfrowe odgrywają kluczową rolę w osiąganiu celów na poziomie lokalnym i regionalnym w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz w rozwiązywaniu poważnych problemów społecznych, takich jak zmiana klimatu. Rozwiązania wymagają wysokiej jakości obliczeń wielkiej skali, rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji i bezpieczeństwa cybernetycznego. Należy zachęcać miasta i regiony, by przyjęły rolę prekursorów programu „Cyfrowa Europa”, zwłaszcza w charakterze miejsc do testowania przestrzeni dla nowych zastosowań. Przykładowo, cyfryzacja ma coraz większe znaczenie w miejskim planowaniu przestrzennym, zwłaszcza poprzez regionalne modelowanie informacji.

14. Zauważa, że pełne korzyści płynące z inwestycji w technologie i platformy cyfrowe trzeba rozciągnąć na poziom europejski. Koniecznym warunkiem wstępnym jest inwestowanie w utalentowanych specjalistów, nawet jeśli ten warunek sam w sobie nie jest wystarczający. Obywateli trzeba szkolić i wyposażyć w odpowiednie umiejętności cyfrowe. Konieczne są specjalne środki działania na rzecz przekwalifikowania specjalistów, tak by mogli zastosować swoje konkretne kompetencje do nowych scyfryzowanych zadań. Przekazywanie młodym uczniom zaawansowanych umiejętności cyfrowych w ramach europejskich systemów edukacji to inwestycja obowiązkowa, mająca na celu zapewnienie jakości przyszłej siły roboczej w Europie. Niewątpliwie rośnie znaczenie kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki. Wdrożenie programu „Cyfrowa Europa” musi przebiegać synergicznie z planem działania w dziedzinie edukacji cyfrowej.

15. Podkreśla znaczenie przekształcenia gospodarki w gospodarkę cyfrową opartą na platformach internetowych poprzez zapewnienie, by świadczenie usług publicznych i prywatnych było ukierunkowane na użytkownika, miało charakter cyfrowy i interoperacyjny w fazie projektowania, oraz by było zgodne z zasadą jednorazowości w odniesieniu do rządów krajowych, regionalnych i lokalnych.

16. Zauważa, że w tekście prawnym programu „Cyfrowa Europa” nie wspomina się wyraźnie o rządowych platformach cyfrowych. Koncepcja tych platform jest jednak powiązana z celem 5. programu, związanym z interoperacyjnością i wdrażaniem technologii cyfrowych przez rząd i sektor prywatny. Więcej na ten temat wspomina się w załączniku 2 dotyczącym działań związanych z interoperacyjnością usług administracji publicznej, stosowaniem zasady jednorazowości i cyfrowej infrastruktury usługowej.

17. Wzywa do budowania platform cyfrowych poprzez tworzenie ogólnych rozwiązań wielokrotnego użytku do cyfrowego uwierzytelniania, usług zaufania i bezpiecznych usług. Są one połączone z zaawansowanymi rozwiązaniami wielokrotnego użytku opartymi na metodach wykorzystujących potencjał danych napędzanych sztuczną inteligencją. Pomoże to zapewnić wzajemne powiązanie usług publicznych we wszystkich dziedzinach polityki i na różnych szczeblach administracji. Pomaga także usprawnić usługi administracji, czyniąc je inteligentniejszymi, dostosowanymi do konkretnych potrzeb użytkowników oraz dostępnymi na platformach internetowych i mobilnych.

18. Zaleca połączenie transgranicznego wykorzystania technologii cyfrowych z usunięciem prawnych i innych przeszkód dla tej współpracy, w tym przypadku KR odwołuje się do art. 8 „Wdrażanie, optymalne wykorzystanie zdolności cyfrowych i interoperacyjność”.

19. Podkreśla znaczenie utworzenia sieci centrów innowacji cyfrowych o wystarczającym zasięgu dla wszystkich regionów. Choć w ocenie skutków wyraźnie stwierdzono, że centra innowacji cyfrowej mają silny wymiar regionalny (w szczególności dla MŚP), to nie odzwierciedlono tego we wniosku ustawodawczym. Centra innowacji cyfrowej należy wybierać w ramach otwartej i wiarygodnej procedury, obejmującej nie tylko jedno centrum innowacji cyfrowej, ale sieć takich centrów w każdym państwie członkowskim, w stosownych przypadkach. Centra innowacji cyfrowej należy wybierać na poziomie krajowym i regionalnym oraz w sposób wyważony pod względem tematycznym. Sieć centrów innowacji cyfrowej powinna mieć ściśle powiązania z innymi sieciami, takimi jak Digital and Enterprise Europe Network EIT.

20. Podkreśla znaczenie sztucznej inteligencji oraz powiązania z rozszerzoną rzeczywistością (XR), VR, AR, technologiami 3D i robotyką, które stworzą nową podstawę dla globalnego biznesu, gospodarki platform i platform edukacyjnych. Pomaga to zapewnić równy dostęp do różnych treści edukacyjnych i kulturalnych oraz stworzyć innowacyjne platformy transferu wiedzy dla przekwalifikowania pracowników. Co więcej, będzie wspierać zrównoważony rozwój, ponieważ znacznie zmniejsza zapotrzebowanie na fizyczne towary, podróże i ogranicza emisję dwutlenku węgla.

21. Podkreśla znaczenie i rolę bezpieczeństwa w dziedzinie cyfrowej oraz uwypatnia rolę miast i regionów w walce z cyberprzestępczością i ochronie bezpieczeństwa danych.

22. Z zadowoleniem przyjmuje przepisy dotyczące państw trzecich stowarzyszonych z programem, w szczególności jeśli chodzi o uwzględnianie cyfryzacji w działaniach służących osiągnięciu celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju. Oznacza to podkreślanie wartości dodanej poprzez nastawienie na współpracę i otwartość w dziedzinie innowacji i wdrożeń. Dzięki skupieniu się na zrównoważonym wzroście gospodarczym szczególnie charakter rewolucji w dziedzinie ICT umożliwia osiągnięcie przez UE silnej pozycji w świecie w zakresie technologicznej wiedzy fachowej w celu osiągnięcia dobrobytu.

23. Stwierdza, że wniosek Komisji jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

Bruksela, dnia 5 grudnia 2018 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*
